

Spis treści

Grzeczność	13
Życzę pani miłego dnia	13
Proszę pani czy pani Ewo?	14
O nowym typie grzeczności	15
Profesorze, kiedy mogę pana złapać?	16
Zostałam namierzona!	17
Wie pani co?	18
Mów przyjemnie!	19
No, cześć	20
Ludzie! Nauczcie się rozmawiać przez telefon!	21
Kto tam?	22
Powitania, pożegnania...	23
Do usłyszenia	24
Czy już możemy się wkurzać?	25
Buta z buta	26
Legislacyjna biegunka	27
Nie kumam, o co chodzi...	28
O pewnym kontrowersyjnym słówku	29
O słowie modnym, choć obrzydliwym	30
Paskudne słowo na k...	31
Z imieniem czy bez imienia?	32
Netykieta	33
Znaczenie słów	35
Kto tu rządził?	35
Językowa różnica pokoleń	36
Elegant feel...	37
Agresywny i fanatyczny	38
Pijar	39
Molestować i uprawiać seks	40
Modna opcja	41
Kto to jest oportunista?	42

Media	43
Czytelny pakiet?	44
Benefis	45
Jak w banku	46
Co można serwować?	47
Strzeżcie się słowa <i>bynajmniej!</i>	48
Ciężkie czasy...	49
Co się robi z telefonem?	50
Do blizy	51
Dziewczyna <i>fajna</i> czy <i>ponętna</i> ?	51
Skąd się wziął ten <i>facet</i> ?	52
Co jest przysłowiowe?	53
Porównywalne ceny, nieporównywalne zarobki	54
„Wiodący” bank	55
Szewska pasja	56
Solenizant i jubilat	57
Na razie wciąż lepsze!	58
Styropian	59
Szarlotka czy jabłecznik?	60
Wzajemnie i nawzajem	61
Zaraz, dokąd idziesz!	62
W sumie	62
Po prostu podpórki	64
Nie do końca...	64
Odmiana wyrazów	67
Wątpliwe zwycięstwo mianownika	67
Co z tym radiem?	68
Cytata, klusek i śmiecie	69
Dziewczę	69
Co meczy?	70
Pomarańcza, podeszwa i dratwa	71
Na sto procent	72
Psycholodzy i psychologowie	73
Rzeczpospolita Polska	74
Klapki, trampki, tenisówki	74
Czekając na truskawki...	75
Przyjmę uczniów czy uczni?	76
Grał w „Domu” czy w „Domie”?	77
Gdzie jest wołacz!?	78

Z tatą czy z tatem?	79
SLD, PSL, LPR	80
Wziąć i nadwerężyć	81
„Ale żeśmy zagłosowali”!	82
Tam jest napisane, że Jaś obszedł jezioro...	83
Co robi żebrak?	84
Dlaczego nie <i>lubią</i> ?	85
Nie rusz!	86
Zbyszk, ogól się!	86
Czy to prawda, że już można mówić <i>poszłem</i> ?	87
Pytać i pytać się	88
Nasza pięta Achilleśa	89
Dwoma czy dwiema książkami?	90
Dwoje imenin	91
Skończmy już z tym rokiem dwutysięcznym!	92
Jeden	93
„Mi Zidane też dał z byka”	94
Kocham cię!	95
<i>Mojemu</i> czy <i>swojemu</i> mężowi?	96
Nowy Rok radości pełen	97
<i>Tłustszy</i> czy <i>tluszcieszy</i> ?	98
Odmiana nazw własnych	101
Teść zakazał...	101
Pan Paluch, pan Drozd i pan Rolew	102
Pan Orzeł i pan Dzień	103
Pan Rakower	104
Sarosiek i Platzeck	105
Maćków, Łemków, Iwasiów	106
O panu Śnieżce i panu Skrendzie	107
Pan Styło	108
Co kogo skręca	109
Pan Mizio i pan Kaja	110
Wiszowaty, Kosy, Brzykcy	111
Pani Ciepły	112
Joanna Kowalski	113
Sean Connery	114
Eugène Ionesco	115
O wymowie obcych nazwisk	116
Bełczna, Meszne	117

Widuchowa, Wschowa, Wysowa	118
Bukowo i Bukowe	119
Dołuje, Banie, Osie	120
Słoneczne i Głębokie	121
Łobez	122
Festiwal w Sopocie	123
Trzebież Szczecińska	123
Słownictwo	125
Pociąg do Białegostoku	125
Nadzieja biegacka	126
Szkoda zalaniowa	127
Growy	128
Czy modowy jest morowy?	129
Senioracki	130
Husarze, portowcy, wiślacy...	131
Koszykariada?	132
Hiperatrakcyjne megapremiery	132
Pieniążki na chlebuś z masłem	133
Naginka i olejka	134
Nakielski, leszczyński, średzki	135
Sodomski i gomorski	136
Wronki	137
Stety, stety...	138
Urlop tacierzyński	139
Zgłośnij radio!	140
Pani prezesowa i mąż pani dyrektor	141
Czy pilotka to kobieta?	142
Dramatopisarka i chirurgini	143
Sekretarz literacki?	144
Redaktorka naczelna	145
Składnia	147
„Będąc młodą lekarką...”	147
Co z tym biernikiem?!	148
Chcę wiosny!	149
Jestem samochodem	150
Leczyć człowieka czy leczyć chorobę?	151
Nie ma komu przytulić...	152
Czego nie można sprawić?	153

Poszliśmy z Marcinem...	154
Co jest złego w <i>proszę panią</i> ?	155
Stryjostwo przyjechali!	156
Tysiące ludzi szło	157
Urząd Miasta Szczecina	158
Pies przewodnik	159
Dzień dzisiejszy	160
Zabiegi na twarzy	161
Krem <i>do</i> cery czy <i>dla</i> cery?	162
Magiczne przyimki	163
Kłopotliwy przyimek <i>na</i>	164
Na Słowację i do Czech	165
Proszki na ból głowy	166
Odnosnie do planu	166
Około stu minut spóźnienia	167
Pił sok przez słomkę	168
„Twoja osobowość zasługuje na nagrodę...”	169
Który	170
Się wie!	171
Stąd dotąd	172
Że czy iż?	173
Język nieludzki, czyli „utrata posiadania na rzecz właściciela”	174
Frazeologia	177
Co to jest czambuł?	177
Gonić w piętę	178
Co się robi na laurach?	179
Jaka miłość nie rdzewieje?	180
Konia z rzędem temu, kto wie...	181
Kuty na cztery nogi	182
Pieskie życie	183
Na kocią łapę	184
Włos się jeży na głowie	185
Po jakiej linii idziemy?	186
Ortografia, interpunkcja, wymowa	189
Bykom – stop!	189
Mądra-głupia maszyna	190
Słuchajmy pani Grażyny!	191
Niby-Polak z nibykwiatem	192

Na żądanie	193
Ceremonia topienia beczek z ogórkami	194
Jeziora, góry, pustynie	195
Starosta, burmistrz, wójt	195
Ulica czy plac Grunwaldzki?	196
Ulica gen. Sikorskiego	197
Kochanej Mamie, Kochanemu Tacie	198
Łaski Boże	199
Maurycy czy Maurice?	200
Gram na Xboksie	201
Kłopoty z ogonkiem	202
Nasi za granicą	203
Kolonia Ostrów, Połczyn-Zdrój	204
Ach, te skrótty!	205
Z-dy Mięsne	206
Tys. i żeń.	207
Pieczyno „świeże”	208
Osiemnastka	209
Życzenia dla 50-latka	210
-wsza, -gi, -ta, -ci	211
Kiedy myślak, kiedy łączak?	212
Oj, te przecinki!	213
Uwaga, przecinek!	214
Co z tym akcentem!?	215
Ballada o sennym innowiercy	216
Dibla	217
„Idom”, „robiom”, „muszom”	218
Do czego służy kropka?	219
Proszę wrzucić monetę	220
Skończmy z tym „właczaniem”!	221
Chaos, chaos, chaos...	221
Słowniki, poradniki, inne źródła	223
Indeks	225

Grzeczność

Życzę pani miłego dnia

Zmieniają się polskie obyczaje. Widać to na każdym niemal kroku. Inaczej się ubieramy i zachowujemy, inaczej do siebie mówimy. Inaczej też czujemy się w urzędach, sklepach, taksówkach, ponieważ ponure czasy, gdy sprzedawcy czy urzędnicy byli ważniejsi od klientów, już się chyba skończyły. Dziś klienci, petenci, pacjenci są na ogół traktowani uprzejmie, a pracownicy nowych firm i instytucji zaczęli się zwracać do nich wyszukanyymi formułami słownymi.

Najpopularniejszym bodaj zwrotem grzecznościowym stało się w ostatnich latach życzenie *miłego dnia*. Wypowiada się je zwykle na zakończenie spotkania. Brzmi to sympatycznie, nawet jeśli uświadomimy sobie, że powiedzenie *życzę ci miłego dnia* jest kalką angielskiego *have a nice day*. Myślę jednak, że nic nie stoi na przeszkodzie, by zaaprobować tę zdomowioną już w polszczyźnie pożyczkę językową.

Inny nowy zwrot grzecznościowy upowszechnił się w większości eleganckich sklepów. Zaledwie wejdziemy do któregoś z nich, już podchodzi uśmiechnięta ekspedientka i pyta: *W czym mogę pomóc?* Formułę tę można też usłyszeć, dzwoniąc na przykład do nowo otwartego banku: *Dzień dobry, bank taki to a taki, w czym mogę pomóc?* Precyzyjnie rzecz ujmując, nie potrzebuję w takiej sytuacji pomocy, tylko informacji. Dlatego stosowniejsze byłoby tradycyjne pytanie: *Czym mogę służyć?*, co oznacza 'jestem do państwa dyspozycji'. *W czym mogę pomóc?* jest bowiem dosłownym tłumaczeniem angielskiego *Can I help you?*, odpowiadającego właśnie rodzimemu *Czym mogę służyć?* Gdyby ktoś jednak rzeczywiście chciał mi pomóc wtedy, gdy tej pomocy potrzebuję, powinien zapytać zgodnie z normą języka polskiego: *Czy mogę pani pomóc?* albo *Czy mógłbym w czymś pomóc?* Dzwoniąc natomiast do instytucji, oczekujemy w słuchawce miłego głosu mówiącego na przykład tak: *Dzień dobry, tu Anna Nowak, Telekomunikacja Polska S.A. Czym mogę służyć?* Wstęp